

Osnovni pojmi iz Eko-dizajna

ENOTA3: Evropski pravni okvir za okolje in ekološko oblikovanje

V tem pogavlju bo študent spoznal:

- evropski pravni okvir za okolje in ekološko oblikovanje v splošnem,
- zakonodajo in splošne standard za okoljsko primerno zasnovano,
- zakonodajo in referenčne standard o materialih in izdelkih.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.1 Razvoj evropske okoljske politike

- V 50. letih so države EU izrazile zaskrbljenost zaradi težav z onesnaževanjem in degradacijo okolja.
- Šele v 70. letih je bila sprejeta prva skupna evropska okoljska politika.
- Vse od 70. let prejšnjega stoletja pa do danes so se s ciljem zaščite okolja in preprečevanja onesnaževanja oblikovali predpisi in regulative, ki definirajo cilje in principe okoljske politike.

V 70. in 80. letih je bila ciljna tradicionalna ekologija – zaščita rastlinskih in živalski vrst ter izboljšanje kvalitete vode in zraka z zmanjšanjem emisij.

Trenutna prioriteta je sistematični pristop in upoštevanje povezav med različnimi temami in njihove globalne razsežnosti. Vključuje premik od rehabilitacije okolja, do preprečevanja degradacije.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.1 Razvoj evropske okoljske politike

Vključitev ekologije v zakonodajo v kronološkem zaporedju

- 1972 **Pariško zasedanje Evropskega sveta**
EU prepozna potrebo po skupni okoljski politiki.
- 1987 **Enotni evropski akt**
Prva zakonodajna osnova za skupno okoljsko politiko.
- 1993 **Pogodba o Evropski uniji, Maastricht**
Področje okolja je bilo uradno vključeno v politiko EU in s tem soodločanje ter glasovanje s kvalificirano večino.
- 1999 **Amsterdamska pogodba**
Promocija trajnostnega razvoja je bila vključena v vse EU sektorske politike.
- 2009 **Lizbonska pogodba**
Cilj je "Boj proti klimatskim spremembam".
Vključitev okoljske politike v druge politike EU, npr. Industrijo, energetiko, transport, kmetijstvo in gradbeništvo.
- Sedanjest**

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.1 Razvoj evropske okoljske politike

- Evropska okoljska politika temelji na 11., 191., 192. in 193. členu Pogodbe o Evropski uniji

Cilji okoljske politike Skupnosti

- Ohraniti kakovost okolja.
- Varovati zdravje ljudi.
- Zagotoviti racionalno rabo virov.
- Spodbujati ukrepe na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov

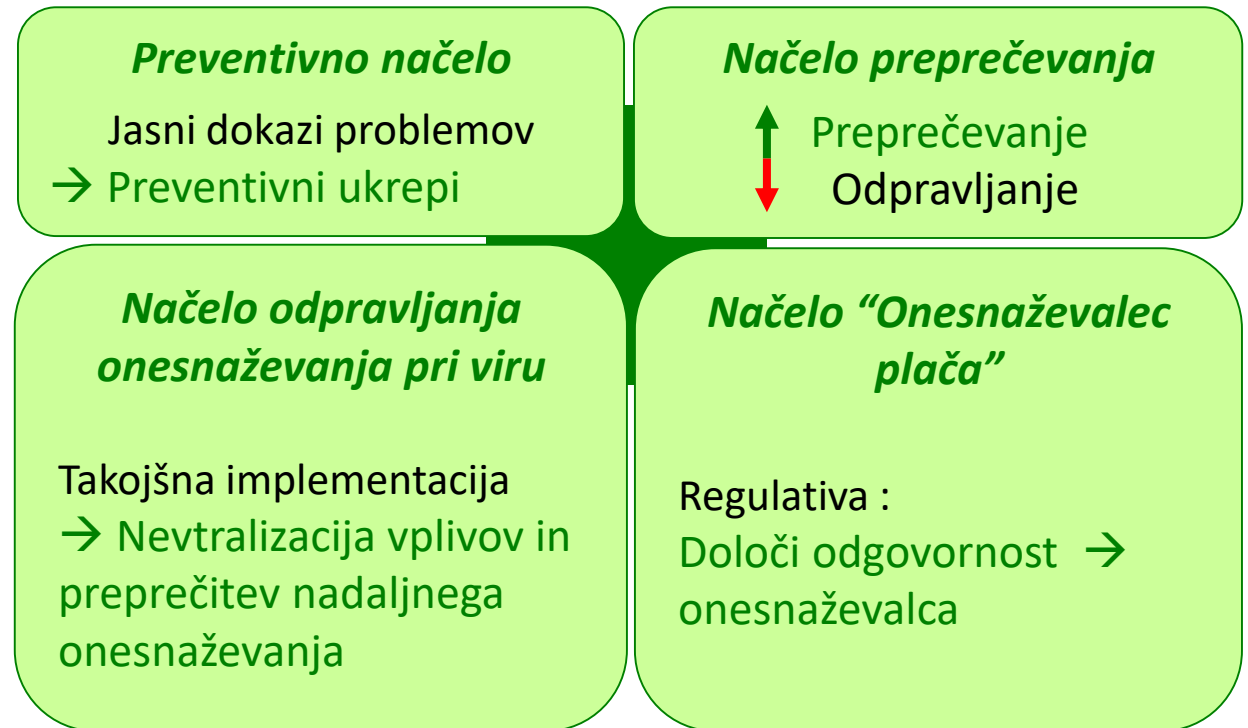
1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.2 Osnovna načela evropske okoljske politike

Splošna načela evropske okoljske politike

- **PREVENTIVNO NAČELO.**
- **NAČELO PREPREČEVANJA.**
- **NAČELO ODPRAVLJANJA ONESNAŽEVANJA NA VIRU.**
- **NAČELO "ONESNAŽEVALEC PLAČA".**

Načela veljajo za vsako obliko onesnaževanja

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

Povzetek pravnega okvirja evropske okoljske politike

- AKCIJSKI PROGRAMI
- HORIZONTALNE STRATEGIJE
- OCENA VPLIVA NA OKOLJE IN VKLJUČEVANJE JAVNOSTI
- MEDNARODNO SODELOVANJE
- IZVAJANJE, SKLADNOST IN SPREMLJANJE ZAKONODAJE

Primeri akcijskih načrtov v temeljnem pravnem okvirju

VII EAP – Splošni okoljski akcijski program Unije do leta 2020

“Strategija trajnostnega razvoja”, “Strategija biološkega razvojrstja”, “Strategija Horizon 2020”,...

Ocena projektov in programov

Mednarodni sporazumi o širokem naboru problemov

Predpisi in regulacije takojšnje implementacije

Orgnizacije nadzora: EEA (Evropska okoljska agencija), COPERNICUS (Evropski program spremljanja zemlje), ...

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

AKCIJSKI PORGRAMI

- Za obdobje prihodnjih let določajo prihodnje zakonodaje predloge in cilje za okoljsko politiko Unije
- Posebni ukrepi se sprejemajo na podlagi le-teh
- Programi so ozadje zakonodajnih ukrepov, ki bodo sprejeti, in prvostopenjskega interpretacijskega okvira

Trenutni program "VII EAP", ki je sedmi po vrsti, sta Evropski parlament in Svet evropske unije potrdila novembra 2013 in zajema dejavnosti do leta 2020.

VII EAP – Splošni okoljski akcijski program Unije do leta 2020

Cilji VII EAP

- Zaščita, ohranjanje in izboljšanje naravnega kapitala Unije.
- Unija naj bo v nizkoogljičnem, gospodarnem z viri, ekološkem in konkurenčnem gospodarstvu.
- Varovalje državljanov Unije pred pritiski na okolje, tveganjem za zdravje in dobro počutje.
- Povečanje prednosti okoljske zakonodaje Unije z izboljšanjem njene uporab.
- Izboljšati znanje o okolju in razširiti bazo dokazov, na katerih temelji okoljska politika.
- Zagotoviti naložbe v podnebno in okoljsko politiko ter upoštevanje okoljskih stroškov vseh dejavnikov družbe.
- Boljše vključevanje okoljskih vprašanj v druga področja in zagotovitev skladnosti politik.
- Povečanje trajnosti mest Unije.
- Okrepiti učinkovitost Unije, ko se spopada z okoljskimi in podnebnimi izzivi na mednarodni ravni.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

HORIZONTALNE STRATEGIJE

- Pridružujejo se drugim vidikom (spodbujanje rasti in zaposlovanje z okoljsko razširjenostjo, kvaliteta življenja, ki spodbuja blaginjo, varstvo okolja in socialno kohezijo, itd.) pri promociji okoljskih izboljšav.
- Nekatero vpeljane “strategije” so “trajnostni razvoj”, “biološka raznovrstnost” and “pametna, trajnostna in vključujoča rast”.

SPOROČILO EVROPSKE KOMISIJE 2020

Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast.

Komisija predlaga pet kvantitativnih 2020 ciljev za Evropsko unijo, ki bodo določili smernice procesa in jih prenesli v nacionalne cilje: zaposlovanje, raziskave in inovacije, podnebne spremembe in energija, izobraževanje in boj proti revščini.

Kaže pot k trajnostni rasti in podpira napredek k nizko ogljičnemu in z viri učinkovitemu gospodarstvu.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

OCENA VPLIVA NA OKOLJE IN VKLJUČEVANJE JAVNOSTI

- Ocena aktivnosti projekta z velikim vplivom na okolje na podlagi evropske direktive:

Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. Decembra 2011 o presoji vplivov na okolje nekaterih javnih in zasebnih projektov.

- Prav tako so projekti v zvezi z zemljo, transportom, energijo, odpadki in kmetijstvom podvrženi Strateški presoji vplivov na okolje na podlagi evropske direktive:

Direktiva 2001/42/EC Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. Junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov za okolje.

- Aarhuška konvencija (*večstranski sporazum o okolju pod pokroviteljstvom Gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo – UN/CEPE*) je začela veljati leta 2001, da bi zagotovila visoko raven varstva okolja, v katerih so okoljski vidiki vključeni v fazo načrtovanja in kjer se upoštevajo možne posledice pred odobritvijo projekta. Državljeni imajo tri pravice: sodelovanje javnosti pri odločanju, dostop do informacij in dostop do pravde, če prva dve nista upoštevani.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

OCENA VPLIVA NA OKOLJE IN VKLJUČEVANJE JAVNOSTI

- Ocena aktivnosti projekta z velikim vplivom na okolje na podlagi evropske direktive:

Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. Decembra 2011 o presoji vplivov na okolje nekaterih javnih in zasebnih projektov.

- Prav tako so projekti v zvezi z zemljo, transportom, energijo, odpadki in kmetijstvom podvrženi Strateški presoji vplivov na okolje na podlagi evropske direktive:

Direktiva 2001/42/EC Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. Junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov za okolje.

- Aarhuška konvencija, 2001

(večstranski sporazum o okolju pod pokroviteljstvom Gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo – UN/CEPE)

- Zagotoviti visoko raven varstva okolja, v kateri so okoljski vidiki vključeni v fazo načrtovanja in kjer se upoštevajo možne posledice pred odobritvijo projekta.

- Državljeni imajo tri pravice: sodelovanje javnosti pri odločanju, dostop do informacij in dostop do pravde, če prva dve nista upoštevani.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT AND PUBLIC PARTICIPATION

■ Aarhuska konvencija, 2001

*(večstranski sporazum o okolju pod pokroviteljstvom
Gospodarske komisije Združenih narodov za Evropo – UN/CEPE)*

- Visoka raven varovanja okolja
- Vključitev okoljskih vidikov v fazo načrtovanja.
- Možne posledice se upoštevajo pred odobritvijo projekta.
- Državljeni dobijo okoljske pravice.

Državljeni pridobijo tri pravice:

- *sodelovanje javnosti pri odločanju,*
- *dostop do informacij,*
- *dostop do pravde, če prvi dve nista upoštevani.*

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

MEDNARODNO SODELOVANJE

- Evropska unija sodeluje pri globalnih, regionalnih in nadregionalnih sporazumih o številnih okoljskih vprašanjih:
  - narava in biotska raznovrstnost,
  - podnebne spremembe,
  - onesnaževanje zraka in vode,
  - itd.

SPORAZUMI EU

- Konvencija o biološki raznovrstnosti “Deseto srečanje conference pogodbenic 2010”, Nagoya (Japonska), dosežen dogovor o globalni strategiji za zaustavitev izgube biotske rznovrstnosti do leta 2020.
- Odločitev o Ciljih trajnostnega razvoja, ki je leta 2012 privedla do conference Rio + 20.
- Boj proti vsem zločinom zoper ogrožene vrste flore in favne na mednarodni ravni s pristopom k konvenciji CITES.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.3 Temeljni pravni okvir evropske okoljske politike

IMPLEMENTATION, COMPLIANCE AND MONITORING OF THE LEGISLATION

Ukrepi, ki jih je sprejela Evropska unija za učinkovito izvajanje skladnosti z zakonodajo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Primeri ukrepov:

- *Leta 1990 je bila ustanovljena Evropska agencija za okolje (EEA), ki podpira razvoj, izvajanje in ocenjevanje okoljske politike ter obvešča širšo javnost.*
- *Leta 2001 sta Evropski parlament in Svet sprejal minimalne (nezavezujoče) standard za okoljske inšpekcije.*
- *Učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazenske sankcije so bile predvidene za najhujša okoljska kazniva dejanja.*
- *Ustanovljena je bila platforma za izmenjevanje idej in praks za oblikovalce politik, okoljske inšpektorje in uslužbence pregona Evropske mreže za izvajanje in uveljavljanje okoljskega prava (IMPEL)*
- *Komisija je jelta 2016 revidirala okoljsko zakonodajo in pognala instrument za doseg popolnega izvajanja okoljske zakonodaje, ki jo spremlja program ustreznosti in učinkovitosti ureditve "REFIT" (obveznosti spreminjanja in poročanja, ki izhajajo iz veljavne zakonodaje).*

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.4 Pravni okvir Eko-dizajna

Povzetek osnovnega pravnega okvira za okoljsko oblikovanje v Evropi

- INTEGRIRANA POLITIKA IZDELKA
- AKCIJSKI NAČRTI: UČINKOVITA UPORABA SREDSTEV, EKO INOVACIJE, TRAJNOSTNA RABA IN PROIZVODNJA TER KROŽNO GOSPODARSRTVO
- UPRAVLJANJE Z ODPADKI IN PREPREČEVANJE
- EKOLOŠKO IN ENERGETSKO OZNAČEVANJE
- EKOLOŠKI SISTEM UPRAVLJANJA IN REVIZIJE (EMAS)
- EKOLOŠKO OBLIKOVANJE
- ZELENA JAVNA NAROČILA
- IZJAVA O EKOLOŠKEM PRODUKTU (EPD)
- DRUGI INSTRUMENTI (STANDARDI)

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.4 Pravni okvir Eko-dizajna

Temeljni pravni okvir Eko-dizajna v kronološkem zaporedju

- **1992 Ekološko in energetska označevanje**
  - Evropski znak za okolje, Uredba (UGS) št. 880/92
  - Sistem energetskih oznak gospodinjskih aparatov (električni aparati), Direktiva 92/75/ECC.
- **1993 Sistem Evropske unije za ekološko upravljanje in revizijo (EMAS)**
  - Uredba (EEC) št. 1836/93.
- **1996 Specifična zakonodaja o odpadkih**
  - Radiokativne snovi in odpadki. Uredba 96/29/Euratom
  - Pakiranje in odpadna embalaža. Direktiva 94/62/EC
- **2000 Specifična zakonodaja o odpadkih in Ekološko in energetska označevanje**
  - Izrabljena vozila. Direktiva 2000/53/EC
  - Evropski znak za okolje. Uredba (EC) št. 1980/2000
- **2001 Smernice EU o ekološkem upravljanju in reviziji (EMAS) in integrirana proizvodna politika**
  - Uredba (EC) št. 761/2001 (EMAS)
  - Integrirana proizvodna politika, Zelena knjiga, COM/2001/0068 konč.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.4 Pravni okvir Eko-dizajna

Temeljni pravni okvir Eko-dizajna v kronološkem zaporedju

- **2002** Specifična zakonodaja o odpadkih
  - Električna in elektronska oprema, direktiva 2002/96/EC (RoHS), dopolnjena z direktivo 2008/34/EC.
- **2004** Specifična zakonodaja o odpadkih, Akcijski načrt za okoljske tehnologije in Zelena javna naročila
  - Pakiranje in odpadna embalaža . Direktiva 2004/12/EC (prenovljena direktiva 94/62/EC).
  - Akcijski načrt za okoljske tehnologije (ETAP), COM (2004), 38
  - Zelena javna naročila. Direktivi 2004/17/EC in 2004/18/EC
- **2005** Preprečevanje in ravnanje z odpadki ter Eko-dizajn.
  - COM (2005) 0666. Sporočilo "Trajnostna raba virov: tematska strategija preprečevanja in recikliranja odpadkov".
  - Eko-dizajn. Zahteve za okoljsko primerno zasnovano izdelkov, povezanih z energijo – direktiva 2005/32/EC.
- **2006** Preprečevanje in ravnanje z odpadki, Specifična zakonodaja o odpadkih
  - Regulacija pošiljk odpadkov.
  - Baterije, akumulatorji in njihovi odpadki. Direktiva 2006/66/EC.
  - Odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti. Direktiva 2006/21/EC.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.4 Pravni okvir Eko-dizajna

Temeljni pravni okvir Eko-dizajna v kronološkem zaporedju

- **2008 Akcijski načrt za trajnostno rabo in proizvodnjo, Preprečevanje in upravljanje z odpadki, Zelena javna naročila**
  - Akcijski načrt za trajnostno rabo in proizvodnjo
  - Okvirna direktiva o odpadkih.
  - Zelena javna naročila, COM (2008) 400 konč.
- **2009 Eko-dizajn, Eko-upravljanje in Sistem EU za ravnanje z okoljem in presojo (EMAS)**
  - Zahteve Eko-dizajna za z energijo povezane produkte. Direktiva 2009/125/EC.
  - Sistem EU za ravnanje z okoljem in presojo (EMAS), Uredba (EC) št. 1221/2009.
- **2010 Ekološko in energetska označevanje**
  - Evropska Eko-oznaka, Uredba (EC) št. 66/2010.
  - Sistem za energetska označevanje gospodinjskih aparatov (električni aparati). Direktiva 2010/30/EU.
- **2011 Učinkovita raba virov in Eko-dizajn**
  - "Načrt za učinkovito rabo virov v Evropi"
  - Akcijski načrt Eko-inovacij

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.4 Pravni okvir Eko-dizajna

Temeljni pravni okvir Eko-dizajna v kronološkem zaporedju

- **2012** Preoblikovanje direktive 2012/19/EU (WEEE) in direktive 2012/18/EU (RoHS), za povečano zbiranje elektrosnkih odpadkov.
- **2013** Specifična zakonodaja o odpadkih
  - Recikliranje ladij (Uredba (EU) št. 1257/2013)
- **2014** Preprečevanje in upravljanje z odpadki, Zelena javna naročila
  - Uredba (EU) št. 660/2014.
  - Zelena javna naročila, direktive 2014/23/EU, 2014/24/EU in 2014/25/EU.
- **2015** Specifična zakonodaja o odpadkih, Krožna ekonomija
  - Pakiranje in odpadna embalaža. Direktiva (EU) 2015/720 z dne 29.04.2015.
  - Paket krožnega gospodarstva. COM (2015) 614 konč. Brusel, 2.12.2015. Sporočilo Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu svetu in Odboru regij. Zapiranje zanke: akcijski načrt EU za krožno ekonomijo
- **2016** Eco-dizajn
  - Delovni načrt Eko-dizajn, COM (2016) 773 konč.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

- Standardi so napram zakonodaji nezavezujoči
- so prostovoljni instrument, ki ga lahko podjetje uporablja ali izvaja
- Okoljske standarde lahko združimo v **”družino standardov ISO 14000”** in jih lahko razdelimo v tri skupine:
  - INTEGRACIJA OKOLJSKIH VIDIKOV V OBLIKOVANJE IN RAZVOJ
  - ANALIZA ŽIVLJENJSKEGA CIKLA
  - EKOLOŠKO OZNAČEVANJE (EKO-OZNAKE IN DEKLARACIJE).
- Znotraj teh skupin je več aplikacijskih standardov in nezavezujočih instrumentov, povzetek katerih bo predstavljen v nadaljevanju.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

DRUŽINA STANDARDOV ISO14000

Okoljska ocena izdelka (LCA)

INTEGRACIJA OKOLJSKIH VIDIKOV V OBLIKOVANJE

ISO 14006: 2011. Sistem upravljanja z okolje – smernice za vključitev eko-dizajna.

ISO/TR 14062:2002. Upravljanje z okoljem – vključitev okoljskih vidikov v oblikovanje in razvoj izdelka.

ANALIZA ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

ISO 14040. Upravljanje z okoljem – ocean življenjskega cikla – principi in okviri

ISO 14044. Upravljanje z okoljem – ocean življenjskega cikla – zahteve in smernice

ISO 14047. Upravljanje z okoljem – ocean življenjskega cikla – primeri uporabe ISO 14044 za presojo vplivov.

ISO/TR 14048. Upravljanje z okoljem – ocena življenjskega cikla – format podatkovne dokumentacije

ISO/TR 14049. Upravljanje z okoljem – ocena življenjskega cikla – primeri uporabe ISO 14044 za opredelitev ciljev in obsega ter analizo zalog.

OKOLJSKO OZNAČEVANJE

ISO 14020. Okoljsko označevanje in deklaracije – splošni principi.

ISO 14021. Okoljsko označevanje in deklaracije – Lastne okoljske izjave (okoljsko označevanje tipa II).

ISO 14024. Okoljsko označevanje in deklaracije – okoljsko označevanje tipa I – principi in postopki

ISO 14025. Okoljsko označevanje in deklaracije – okoljske deklaracije tipa III – principi in postopki.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

Glavni nezavezujoči instrumenti Eko-dizajna v kronološkem zaporedje

INTEGRACIJA OKOLJSKIH VIDIKOV V OBLIKOVANJE

Izvajanje Eko-dizajn sistem za upravljanje za nenehno izpopolnjevanje ponuja elemente sistema upravljanja z okoljem za oblikovanje in razvoj izdelkov ali storitev.

- 2002 Nezavezujoči instrumenti. Integracija okoljskih vidikov v oblikovanje
  - ISO/TR 14062:2002. Sistemi upravljanja z okoljem. Integracija okoljskih vidikov v oblikovanje in razvoj.
- 2003 Nezavezujoči instrumenti. Integracija okoljskih vidikov v oblikovanje
  - UNE 150301:2003. Okoljsko upravljanje oblikovanja in procesa razvoja. Oblikovanje za okolje. (Ni več v veljavi. Trenutno veljaven ISO 14006)
- 2009 Nezavezujoči instrumenti. Integracija okoljskih vidikov v oblikovanje
  - IEC 62430:2009. Okoljsko zavedno oblikovanje električnih in elektronskih izdelkov.
- 2011 Nezavezujoči instrumenti. Integracija okoljskih vidikov v oblikovanje
  - ISO 14006:2011. Sistemi upravljanja z okoljem – Smernice za vključitev Eko-dizajna.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

Glavni nezavezujoči instrumenti Eko-dizajna v kronološkem zaporedje

ANALIZA ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

Analiza življenjskega cikla produkta ali storitve omogoča prepoznavo in merjenje okoljskih vplivov in oceno vpliva na okolje produkta ali storitve skozi ves življenjski cikel.

- **1997** Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO 14040:1997. Upravljanje z okoljem – Ocena življenjskega cikla – Principi in okviri. (Ni več v veljavi. Trenutno veljaven ISO 14040:2006).
- **1998** Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO 14041:1998. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Opredelitev ciljev in obsega ter analiza zalog.
  - ISO 14042:2000. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Ocena vpliva življenjskega cikla.
  - ISO 14043:2000. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Interpretacija življenjskega cikla.

Vsi trije standardi so bili zamenjani z aktualnim standardom ISO 14040:2006
- **2000** Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO/TR 14049:2000. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Primeri uporabe ISO 14041 za opredelitev ciljev in obsega ter analize zalog. (Ni več v veljavi. Trenutno veljaven ISO 14049:2012).

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

Glavni nezavezujoči instrumenti Eko-dizajna v kronološkem zaporedju

ANALIZA ŽIVLJENJSKEGA CIKLA

- 2002 Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO/TS 14048:2002. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Format podatkovne dokumentacije.
- 2003 Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO 14047:2003. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Primeri uporabe ISO 14044 za oceno vpliva situacije. (Ni več v veljavi. Trenutno veljaven ISO 14047:2012).
- 2006 Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO 14040:2006 Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Principi in okvirji
  - ISO 14044:2006. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Zahteve in smernice.
- 2012 Nezavezujoči instrumenti. Standardi za oceno vpliva izdelka na okolje. Ocena življenjskega cikla
  - ISO 14047:2012. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Primeri uporabe ISO 14044 za oceno vpliva situacije.
  - ISO/TR 14049:2012. Upravljanje z okoljem. Ocena življenjskega cikla. Primeri uporabe ISO 14044 za definiranje ciljev in obsega ter analizo.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

Glavni nezavezujoči instrumenti Eko-dizajna v kronološkem zaporedje

EKOLOŠKE OZNAKE IN DEKLARACIJE

Okoljsko označevanje je v skladu s ISO 14020 niz nezavezujočih orodij, ki poskušajo spodbuditi povpraševanje po izdelkih ali storitvah z manjšimi okoljskimi obremenitvami, tako da ponujajo ustrezne informacije o njihovem življenjskem ciklu, da bi s tem zadovoljili povpraševanje po okoljskih informacijah s strani kupcev.

- 1998 Nezavezujoči instrumenti. Ekološke oznake in deklaracije.
  - ISO 14020:1998. Okoljske oznake in deklaracije. Osnovni principi. (Ni več v veljavi. Trenutno veljaven ISO 14040:2006).
- 1999 Nezavezujoči instrumenti. Ekološke oznake in deklaracije.
  - ISO 14021:1999. Okoljske oznake in deklaracije. Lastne okoljske izjave (okoljsko označevanje tipa II). (Ni več v veljavi. Trenutno veljaven ISO 14021:2016).
  - ISO 14024:1999. Okoljske oznake in deklaracije. Okoljsko označevanje tipa I. Principi in postopki.

1.1 Evropski pravni okvir za okolje in Eco-dizajn

1.1.5 Nezavezujoči instrumenti za uporabo Eko-dizajna

Glavni nezavezujoči instrumenti Eko-dizajna v kronološkem zaporedje

EKOLOŠKE OZNAKE IN DEKLARACIJE

- 2006 Nezavezujoči instrumenti. Ekološke oznake in deklaracije.
  - ISO 14020:2006. Okoljske oznake in deklaracije. Splošni principi.
  - ISO 14025:2006. Okoljske oznake in deklaracije. Okoljske deklaracije tipa III. Principi in postopki.
- 2016 Nezavezujoči instrumenti. Ekološke oznake in deklaracije.
  - ISO 14021:2016. Okoljske oznake in deklaracije. Lastne okoljske izjave (okoljsko označevanje tipa II).

Hvala

Osnovni pojmi iz Eko-dizajna

- ENOTA 3: Evropski pravni okvir za okolje in ekološko oblikovanje